

Motion till riksdagen 2011/12: MJ466

av Jan Lindholm m.fl. (MP)

Strandskyddet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om de förslag som motionen lyfter fram för att stärka strandskyddet.

Bakgrund

Sedan 1950-talet har Sverige haft en strandskyddslagstiftning som innebär att byggnader, med vissa undantag, inte får uppföras eller förändras närmare än 100 meter från en strand – detta för att säkerställa allmänhetens tillgång till vattenmiljöer och för att skydda djur- och växtliv som är beroende av stränder för sin överlevnad och fortplantning. Efter den lagändring som gjordes sommaren 2009 är det idag kommunerna som har mandat att bevilja undantag från strandskyddet. Det är i grunden positivt att kommunerna har kompetens att själva bestämma hur bebyggelsestrukturen ska se ut i kommunen, men reglerna för dispens av strandskydd behöver bli tydligare, i synnerhet i områden med hårt exploateringsstryck eller känsliga naturvärden.

Det finns en ökad vilja hos människor att kunna leva och vistas nära vatten, och i många kommuner vill man svara upp mot denna efterfrågan genom att tillåta bygge av bostäder i nära anslutning till vatten. En sådan utveckling minskar dock tillgången till vatten för de många människorna. Även om man lämnar en promenadväg på sju meter mellan vattnet och en bebyggd tomt innebär inskränkningar i strandskyddet alltid att allmänhetens möjlighet att röra sig vid vattnet försämras. Redan idag är tillträdesmöjligheterna längs många vattendrag försämrade, dels av byggnader som uppförts innan strandskyddet infördes, dels av tiotusentals byggnader som genom åren beviljats dispens från strandskyddet. Antalet beviljade dispenser har ökat kraftigt de senaste åren, och år 2010 beviljade kommunerna 4 633 dispenser från strandskyddet. Boende nära vatten är främst förbehållet människor med god eko-

Fel! Okänt namn på

nomi. Möjligheten för socioekonomiskt svaga grupper att fritt ta del av den fantastiska natur vi har i landet är viktig.

Många djur- och växtarter är beroende av strandområden för sin överlevnad och fortplantning. Att öka exploateringen av strandområden riskerar därför att ytterligare försämra förutsättningarna för många djur- och växtarter. Om i stället fler människor får tillgång till stränderna ökar förhoppningsvis även förståelsen för de smala levnadsvillkor livet har i kanten mellan land och vatten.

Att bygga nära vattnet i tider av miljöförsämringar, global uppvärmning och stigande vattennivåer är även förenat med stora risker. Den dag som strandnära bebyggelse hotas av stigande vattennivåer förväntas samhället stå för skydd och säkerhetsåtgärder, och det är därför viktigt att samhället tar sitt ansvar proaktivt och sätter stopp för byggprojekt som inte lever upp till lagens krav på lämplighet och säkerhet.

Åtgärder för att stärka strandskyddet

Det är ett mycket tungt ansvar för kommunerna att stå emot de kortsiktiga önskemålen från lokala exploateringsintressen. Av den anledningen borde frågor om dispens från strandskyddet handläggas av länsstyrelserna i stället för av kommunerna. Naturvårdsverket måste även återges överklaganderätten, vilket fråntogs myndigheten i senaste lagändringen.

I regeringens budgetförslag för 2012 anvisas 223 miljoner kronor per år för perioden 2012 till 2014 för en översyn av strandskyddsreglerna. Tyvärr kan man mellan raderna i budgeten läsa att avsikten inte är att underlätta för boende på landsbygden som man väljer att uttrycka saken utan att underlätta för fler undantag från strandskyddet. Det innebär att de flesta som vill bosätta sig på landsbygden inte kan få den livskvalitet som lockar när stränderna i ökad utsträckning privatiseras.

Därför är det mycket angeläget att riksdagen tydligt markerar för regeringen att den bör återkomma till riksdagen med förslag på en stärkt lagstiftning som kraftigt minskar antalet dispenser från strandskyddet och som fastslår att ansvaret för dispenser från strandskyddet ska hanteras av länsstyrelserna samt att Naturvårdsverket återfår sin överklaganderätt.

Regeringen bör även i det arbete som aviserats i budgeten ge Boverket uppdraget att beakta möjligheterna att utöka områden som är av nationell intresse för strandskydd där dispenser från grundregeln över huvud taget inte ska vara möjligt att bevilja.

Stockholm den 5 oktober 2011

Jan Lindholm (MP)

Stina Bergström (MP)

Tina Ehn (MP)

Bodil Ceballos (MP)

Kew Nordqvist (MP)